

Reglering av Partibidragsnämnden

Sammanfattning

I framställningen föreslår riksdagsstyrelsen ett delvis nytt regelverk för Partibidragsnämnden. Förslaget innebär att Partibidragsnämnden får en instruktion i form av lag. Regler om verksamhetsansvar, att nämnden ska ha en arbetsordning och att nämnden ska lämna en verksamhetsredogörelse till riksdagen införs. För Partibidragsnämnden har det saknats regler om arvoden och om kostnadsersättningar vid resor m.m. I fråga om arvodet till ledamöter i nämnden föreslås att det ska, liksom för flertalet av riksdagens nämndmyndigheter, regleras i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. Arvoden ska fastställas i form av årsarvoden. Nämnden ska besluta om ersättning till sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden. För resor som ledamöter, sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden gör i sitt uppdrag ska Riksdagsförvaltningen betala resekostnadsersättning och traktamente enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare vid Riksdagsförvaltningen. Riksdagsstyrelsen föreslår också att det i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter ska införas ett uttryckligt författningsstöd för att överklaga Partibidragsnämndens beslut om att avslå, eller inskränka med förbehåll, en begäran om utlämnande av allmänna handlingar.

Ändringarna bedöms ge en viss mindre kostnadsökning.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning	2
1 Förslag till riksdagsbeslut	4
2 Lagtext.....	5
2.1 Förslag till lag med instruktion för Partibidragsnämnden.....	5
2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ	8
2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter	10
2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen	11
2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier	12
2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer	13
3 Ärendet och dess beredning	14
4 Bakgrund	15
5 Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag	16
5.1 Nya regler för Partibidragsnämnden – utgångspunkter	16
5.2 Partibidragsnämndens uppgifter m.m.	17
5.3 Ledning.....	17
5.3.1 Ledningsform.....	17
5.3.2 Sammansättning och kvalifikationskrav	18
5.3.3 Verksamhetsansvar	19
5.3.4 Arbetsordning	20
5.4 Delegering	21
5.5 Ärendenas handläggning	22
5.5.1 Experthjälp.....	22
5.5.2 Beslutsfattande utan sammanträde	23
5.5.3 Dokumentation av beslut.....	23
5.5.4 Omröstning	24
5.5.5 Underrättelse om vissa beslut.....	25
5.5.6 Övriga handläggningsfrågor.....	26
5.6 Verksamhetsredogörelse.....	27
5.7 Förordnanden av ledamöter och sekreterare	29
5.7.1 Tillfälliga ersättare i Partibidragsnämnden	29
5.7.2 Rätt att utse sekreterare	30
5.8 Ersättningsfrågor	31
5.8.1 Arvode till ledamöter i nämnden.....	31
5.8.2 Arvode till sekreterare.....	32

5.8.3	Reseersättning.....	33
5.9	Överklagande	34
5.9.1	Överklagande av beslut i kärnverksamheten.....	34
5.9.2	Överklagande av beslut att inte lämna ut en allmän handling.....	35
5.10	Ekonomisk ansvarsfördelning m.m.	37
5.11	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	39
5.12	Övriga författningsändringar	39
6	Konsekvenser	41
6.1	Ekonomiska konsekvenser	41
6.2	Övriga konsekvenser	41
7	Författningskommentar	42
7.1	Förslag till lag med instruktion för Partibidragsnämnden	42
7.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.....	46
7.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter	46
7.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.....	46
7.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier	46
7.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer.....	47

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till

1. lag med instruktion för Partibidragsnämnden
2. lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ
3. lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter
4. lag om ändring i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen
5. lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier
6. lag om ändring i lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer

Stockholm den 30 januari 2013

På riksdagsstyrelsens vägnar

Per Westerberg

Kathrin Flossing

I beslutet har deltagit: Per Westerberg, ordförande, Lars Johansson (S), Per Bill (M), Anna Kinberg Batra (M), Johan Pehrson (FP), Pia Nilsson (S), Ewa Thalén Finné (M), Leif Jakobsson (S), Tomas Tobé (M), Karin Åström (S), Cecilia Magnusson (M).

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag med instruktion för Partibidragsnämnden

Härigenom föreskrivs följande.

Uppgifter m.m.

1 § Bestämmelser om Partibidragsnämndens uppgifter finns i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer.

Nämnden är en myndighet under riksdagen.

Ledning

2 § Myndigheten leds av en nämnd.

Sammansättning

3 § Nämnden består av en ordförande och två övriga ledamöter. De utses av riksdagsstyrelsen för en tid av sex år. Ledamöterna ska vara eller ha varit ordinarie domare. Om en ledamot av sjukdom eller annan orsak är förhindrad att utföra sitt uppdrag, ska riksdagsstyrelsen utse en ersättare för den tid som hindret varar.

Ledningens ansvar

4 § Nämnden ansvarar för verksamheten, om inte annat följer av bestämmelser i lag.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att nämnden hushållar väl med statens medel.

Arbetsordning

5 § Nämnden ska besluta om en arbetsordning och i den meddela de närmare föreskrifter som behövs om

1. nämndens organisation,
2. arbetsfördelning,
3. delegering av beslutanderätt,
4. handläggning av ärenden samt
5. formerna i övrigt för verksamheten.

Delegering

6 § Nämnden får i arbetsordningen eller genom särskilda beslut lämna över rätten att fatta beslut eller vidta åtgärder (delegering) i enlighet med vad som anges i andra och tredje stycket.

Delegering till ordföranden, sekreteraren eller någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden får avse

1. att vidta åtgärder och fatta beslut för att bereda ett ärende och
2. att avgöra andra ärenden än de som avses i 1 och 5 §§, om ärendena är av det slaget att de inte behöver prövas av nämnden.

Delegering till den som nämnden bestämmer hos Riksdagsförvaltningen eller hos någon annan myndighet som utför kansligöromål för nämnden får ske när det gäller att ta emot och registrera allmänna handlingar samt pröva frågor om utlämnande av allmänna handlingar eller frågor som uppkommer med anledning av överklaganden av nämndens beslut i sådana frågor.

Ärendenas handläggning

7 § Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden.

8 § Nämnden får anlita experter eller annan särskild hjälp som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

9 § Nämnden är beslutför när alla ledamöter är närvarande.

I fråga om omröstning i nämnden gäller bestämmelserna i 16 kap. rättegångsbalken i tillämpliga delar.

10 § Nämnden får i arbetsordningen föreskriva att ärenden får avgöras genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna.

11 § För varje skriftligt beslut i ett ärende ska det finnas en handling som visar

1. dagen för beslutet,
2. beslutets innehåll,
3. vem som har fattat beslutet,
4. vem som har varit föredragande och
5. vem som har varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

12 § Om nämnden fattar ett beslut som innebär att medel på ett anslag tas i anspråk, ska nämnden genast underrätta den myndighet som disponerar anslaget om beslutet.

Årlig verksamhetsredogörelse

13 § Nämnden ska senast den 22 februari varje år till riksdagen lämna en redogörelse för sin verksamhet under det senaste kalenderåret.

Organisation

14 § Nämnden har en sekreterare som utses av nämnden.

Ersättningsfrågor

15 § Bestämmelser om arvode till ordföranden och andra ledamöter i nämnden finns i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Nämnden beslutar om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden.

16 § För resor som ledamöter, sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden gör i sitt uppdrag ska Riksdagsförvaltningen betala resekostnadsersättning och traktamente enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare vid Riksdagsförvaltningen.

Överklagande

17 § Nämndens beslut får enligt 13 § lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och 12 § lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer inte överklagas.

Bestämmelser om överklagande av beslut som rör utlämnande av handlingar och uppgifter finns i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.
 2. Bestämmelsen i 13 § ska tillämpas första gången för verksamhetsåret 2013.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ att 1 a § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

1 a §¹
Årsarvode ska betalas för uppdrag hos riksdagens nämndmyndigheter enligt följande.

Organ/befattning	Årsarvode i procent av månadsarvode som riksdagsledamot
1. Valprövningsnämnden	
Ordförande:	118
2. Riksdagens överklagandenämnd	
Ordförande:	52
3. Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna	
Ordförande:	75
Ledamot:	50
4. Statsrådsarvodesnämnden	
Ordförande:	72
Ledamot:	50

¹ Senaste lydelse 2012:885.

Föreslagen lydelse

1 a §

Årsarvode ska betalas för uppdrag hos riksdagens nämndmyndigheter enligt följande.

Organ/befattning	Årsarvode i procent av månadsarvode som riksdagsledamot
1. Valprovsnämnden	
Ordförande:	118
2. Riksdagens överklagandenämnd	
Ordförande:	52
3. Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorena	
Ordförande:	75
Ledamot:	50
4. Statsrådsarvodesnämnden	
Ordförande:	72
Ledamot:	50
5. Partibidragsnämnden	
Ordförande:	70
Ledamot:	45

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

2. För år 2013 ska arvode enligt punkten 5 till ordförande och ledamöter i Partibidragsnämnden utgå med ett halvt årsarvode.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter att 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

	1 § ²
Denna lag gäller överklagande av beslut av	Denna lag gäller överklagande av beslut av
a) Riksdagsförvaltningen	a) Riksdagsförvaltningen
b) Riksbanken	b) Riksbanken
c) Riksdagens ombudsmän	c) Riksdagens ombudsmän
d) Riksrevisionen	d) Riksrevisionen
Bestämmelserna i 4 och 7 §§ ska även tillämpas i fråga om överklagande av beslut av	Bestämmelserna i 4 och 7 §§ ska även tillämpas i fråga om överklagande av beslut av
a) Riksdagens arvodesnämnd	a) Riksdagens arvodesnämnd
b) Statsrådsarvodesnämnden	b) Statsrådsarvodesnämnden
c) Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna	c) Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna
d) Riksdagens överklagandenämnd	d) Riksdagens överklagandenämnd
e) Valprövningsnämnden <i>och</i>	e) Valprövningsnämnden,
f) Riksdagens ansvarsnämnd.	f) Riksdagens ansvarsnämnd <i>och</i>
	<i>g) Partibidragsnämnden.</i>

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

² Senaste lydelse 2012:886

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen att 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §³

I denna lag finns bestämmelser i anslutning till 9 kap. regeringsformen.

Bestämmelserna gäller för verksamhet som Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen ansvarar för. Bestämmelser om Riksbanken finns i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank.

Vad som sägs om resultatredovisning i 37 § andra stycket ska dock inte gälla för Riksdagsförvaltningen i fråga om resultatet i riksdagens nämndmyndigheter *med undantag för Partibidragsnämnden.*

Vad som sägs om resultatredovisning i 37 § andra stycket ska dock inte gälla för Riksdagsförvaltningen i fråga om resultatet i riksdagens nämndmyndigheter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

³ Senaste lydelse 2012:892.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier att 13 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Fråga om stöd enligt denna lag prövas av *partibidrag*nämnden. Nämnden består av *ordförande och två andra ledamöter. Ledamöterna, som ska inneha eller ha innehaft ordinarie tjänst som domare, utses av riksdagsstyrelsen för sex år.*

*Om det framkommer skiljaktiga meningar vid en överläggning i partibidrag*nämnden *tillämpas föreskrifterna i 16 kap. rättegångsbalken om omröstning i tvistemål.* Nämndens beslut får inte överklagas.

13 §⁴

Fråga om stöd enligt denna lag prövas av *Partibidrag*nämnden.

Nämndens beslut får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

⁴ Senaste lydelse 2000:420

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer

dels att 10 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 10 § ska utgå,

dels att det i lagen närmast före 11 § ska införas en ny rubrik som ska lyda "Utbetalning".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

3 Ärendet och dess beredning

Riksdagsstyrelsen gav hösten 2008 Riksdagsförvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av regleringen av riksdagens nämnder. Översynen redovisades i april 2010, Reglering av riksdagens nämnder (2009/10:URF2). Förvaltningen beslutade den 27 juni 2011 om direktiv för en fortsatt utredning. Utredningsuppdraget genomfördes som en enmansutredning. Utredaren överlämnade sitt förslag i promemorian Nya instruktioner för riksdagens nämndmyndigheter.

Riksdagsstyrelsen beslutade den 26 september 2012 att föreslå riksdagen att anta riksdagsstyrelsens förslag till lagändringar i framställningen 2012/13:RS1 Reglering av riksdagens nämnder. Förslagen i framställningen byggde på promemorian Nya instruktioner för riksdagens nämndmyndigheter och de remissvar som lämnats. Riksdagen antog den 28 november 2012 riksdagsstyrelsens förslag (bet. 2012/13:KU9, rskr. 2012/13:62).

Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2013 och innebar att riksdagens nämndmyndigheter fick ett delvis nytt regelverk.

Lagändringarna innefattade dock inte någon fullständig reglering av Partibidragsnämnden eftersom nämnden vid remissbehandlingen hade framfört invändningar mot förslaget. Riksdagsstyrelsen gav därför den 26 september 2012 riksdagsdirektören i uppdrag att återkomma till styrelsen med förslag om en reglering av Partibidragsnämnden.

Hösten 2012 tog man inom Riksdagsförvaltningen fram ett förslag till instruktion för Partibidragsnämnden och de övriga lagförslag som en fullständig reglering av nämnden kräver. Förslaget har i huvudsak utformats i enlighet med vad som sedan den 1 januari 2013 gäller för riksdagens övriga nämndmyndigheter. Förslaget har remissbehandlats. Remissinstanser var Riksrevisionen, Riksdagens ombudsmän, Partibidragsnämnden, Riksdagens arvodesnämnd, Statsrådsarvodesnämnden, Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna, Riksdagens överklagandenämnd, Valprövningsnämnden, Riksdagens ansvarsnämnd, Regeringskansliet, Valmyndigheten och Kammarkollegiet. Riksdagens ombudsmän, Riksdagens överklagandenämnd och Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna har avstått från att yttra sig över förslaget.

4 Bakgrund

Partibidragsnämnden är en myndighet under riksdagen som prövar frågor om stöd enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer. Nämnden inrättades 1965 som en myndighet under riksdagen. Bedömningen var att det i undantagsfall kunde förekomma tolkningstvister och att det bl.a. därför var olämpligt att en myndighet under regeringen skötte fördelningen av bidragen till partierna. I stället borde det för ändamålet utses en opartisk nämnd där ledamöterna utsågs av ett riksdagsorgan (prop. 1965:174). I framställningen 2012/13:RS1 Reglering av riksdagens nämnder gjorde riksdagsstyrelsen bedömningen att dessa skäl fortfarande har aktualitet och att Partibidrag snämnden som tidigare ska vara en myndighet under riksdagen.

Den 1 januari 2013 trädde författningsändringar i kraft som innebar att riksdagens nämndmyndigheter fick ett delvis nytt regelverk. Som redovisats i avsnitt 3 innebar ändringarna dock ingen fullständig reglering av Partibidrag snämnden.

Det regelverk som gäller för Partibidrag snämnden är i flera avseenden ofullständigt. Den befintliga regleringen omfattar bestämmelser om vilka uppgifter nämnden har, nämndens sammansättning och förordnandetid för ledamöter, vilket organ som utser nämnden och omröstningsregler. Det finns för Partibidrag snämnden inga sådana generella bestämmelser om t.ex. ledningsform och verksamhetsansvar som det numera finns för riksdagens övriga nämndmyndigheter. Vidare saknas bestämmelser om arvoden till nämndens ledamöter och sekreterare och om kostnadsersättningar vid resor m.m. En annan brist är att det inte finns något uttryckligt författningsstöd för att överklaga Partibidrag snämndens beslut om att avslå, eller inskränka med förbehåll, en begäran om utlämnande av allmänna handlingar.

5 Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

5.1 Nya regler för Partibidragsnämnden – utgångspunkter

Riksdagsstyrelsens förslag

- Partibidragsnämnden ska ges en ny instruktion i form av lag.
- Nämndens oberoende ska värnas.

Gällande bestämmelser

Bestämmelser om Partibidragsnämnden finns i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer. Regleringen omfattar bl.a. bestämmelser om nämndens uppgifter och bestämmelser som utgör grund för prövningen av rätten till stöd. Det finns för nämnden inga sådana generella bestämmelser om t.ex. ledningsform och verksamhetsansvar som det numera finns för riksdagens övriga nämnder.

Remissinstanserna

Riksrevisionen är positiv till att Partibidragsnämndens verksamhet regleras i en instruktion i form av lag.

Remissinstanserna i övrigt har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Dagens reglering av Partibidragsnämnden är i flera avseenden bristfällig. Denna framställning innehåller förslag om ett väsentligt mer omfattande regelverk för nämnden än det som gäller i dag. Bestämmelserna bör enligt riksdagsstyrelsen samlas i en instruktion.

Vid utformningen av de nya bestämmelserna har utgångspunkten varit hur motsvarande frågeställningar har lösts för riksdagens övriga nämndmyndigheter.

Partibidragsnämndens starka intresse av oberoende talar för att dess instruktion ska beslutas av riksdagen. Den nya instruktionen bör därför ges i form av lag.

5.2 Partibidragdsnämndens uppgifter m.m.

Riksdagsstyrelsen förslag

Bestämmelser om Partibidragdsnämndens uppgifter ska finnas i den nya instruktionen. I instruktionen ska det anges att nämnden är en myndighet under riksdagen.

Gällande bestämmelser

Bestämmelser om Partibidragdsnämndens uppgifter finns i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns i respektive nämnds instruktion en bestämmelse om vilka uppgifter nämnden har eller en hänvisning till den författning där detta anges.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

I likhet med vad som gäller för övriga nämndmyndigheter under riksdagen bör det av den nya instruktionen för Partibidragdsnämnden framgå vad nämndens uppgift är. Regleringen i instruktionen bör göras genom hänvisning till lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer.

5.3 Ledning

5.3.1 Ledningsform

Riksdagsstyrelsen förslag

Partibidragdsnämnden ska ledas av nämnden.

Gällande bestämmelser

För Partibidragdsnämnden saknas bestämmelser om vilken ledningsform som gäller för nämndmyndigheten.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns i respektive nämnds instruktion en bestämmelse enligt vilken myndigheten leds av nämnden.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

I frånvaro av någon annan reglering får ledningen av Partibidragsnämnden anses vara en uppgift för nämnden i dess helhet, dvs. det kollektiva beslutsorganet. För att förtydliga vad som gäller i detta avseende bör det införas en bestämmelse i nämndens instruktion som slår fast att myndigheten leds av nämnden.

5.3.2 Sammansättning och kvalifikationskrav

Riksdagsstyrelsens förslag

Regleringen om Partibidragsnämndens sammansättning flyttas från 13 § lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier till nämndens instruktion.

Gällande bestämmelser

I 13 § lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier anges att Partibidragsnämnden består av en ordförande och två andra ledamöter. Ledamöterna, som ska inneha eller ha innehåft ordinarie tjänst som domare, utses av riksdagsstyrelsen för sex år.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns i respektive nämnds instruktion en bestämmelse om nämndens sammansättning eller en redovisning av vad som enligt bestämmelser i andra författningar gäller i fråga om sammansättning.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Av instruktionerna för övriga nämndmyndigheter under riksdagen framgår vad som gäller i fråga om respektive nämnds sammansättning. Riksdagsstyrelsen anser att detsamma bör gälla för Partibidragsnämnden. Det är enligt styrelsens uppfattning naturligt att sammansättningen framgår av nämndens instruktion. Regleringen om nämndens sammansättning bör därför flyttas från 13 § lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier till den föreslagna instruktionen.

5.3.3 Verksamhetsansvar

Riksdagsstyrelsens förslag

Partibidragdsnämnden ansvarar för verksamheten om inte annat följer av bestämmelser i lag. Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Gällande bestämmelser

För Partibidragdsnämnden finns inga bestämmelser om verksamhetsansvar motsvarande de som gäller för riksdagens övriga nämndmyndigheter. För dessa finns i respektive nämnds instruktion en bestämmelse enligt vilken nämnden ansvarar för verksamheten, om inte annat följer av bestämmelser i lag. Av bestämmelsen följer också att nämnden ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att nämnden hushållar väl med statens medel.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslagen.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Riksdagsstyrelsen anser att även om Partibidragdsnämndens verksamhet är begränsad är det rimligt att ett verksamhetsansvar läggs på den. Att den verksamhet som bedrivs i nämnden är av begränsad omfattning är inte heller ett skäl att avstå från att ställa krav på effektivitet. Det finns inte några principiella hinder mot att ställa krav på effektivitet, och nämndens oberoende påverkas inte av ett sådant krav. Redan nu gällande regelverk innebär att nämnden ska följa vissa förfaranderegler, och det finns ett allmänt intresse av att verksamheten bedrivs författningsenligt. Riksdagsstyrelsen föreslår i avsnitt 5.6 att Partibidragdsnämnden ska redovisa verksamhetens resultat i form av en årlig verksamhetsredogörelse. Mot den bakgrunden anser styrelsen att nämnden bör vara skyldig att redovisa resultatet på ett rättvisande och tillförlitligt sätt. Övrig redovisning bör skötas av Riksdagsförvaltningen. Eftersom nämnden får vissa ekonomiska beslutsbefogenheter bör det införas en uttrycklig skyldighet för nämnden att hushålla väl med statens medel.

Nämnden är oberoende i förhållande till riksdagen i de ärenden där nämnden fattar beslut i sak (11 kap. 3 § och 12 kap. 2 § regeringsformen). Detta är inget hinder mot att nämnden i sin egenskap av ledningsorgan i myndigheten har ett administrativt verksamhetsansvar inför den som gett nämnden dess uppdrag, dvs. riksdagen. Sammanfattningsvis föreslår riksdagsstyrelsen att bestämmelsen om verksamhetsansvar för Partibidragdsnämnden ska utformas på samma sätt som för övriga nämndmyndigheter under riksdagen.

5.3.4 Arbetsordning

Riksdagsstyrelsens förslag

Partibidragdsnämnden ska ha en arbetsordning. I den ska nämnden meddela de närmare föreskrifter som behövs om nämndens organisation, arbetsfördelning, delegering av beslutanderätt, handläggning av ärenden samt formerna i övrigt för verksamheten.

Gällande bestämmelser

För Partibidragdsnämnden saknas bestämmelser om arbetsordning.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns i respektive nämnds instruktion en bestämmelse enligt vilken nämnden ska besluta om en arbetsordning. I den ska nämnden meddela de närmare föreskrifter som behövs om nämndens organisation, arbetsfördelning, delegering av beslutanderätt, handläggning av ärenden samt formerna i övrigt för verksamheten.

Remissinstanserna

Riksrevisionen tillstyrker att Partibidragdsnämnden får en arbetsordning.

Remissinstanserna i övrigt har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Arbetsfördelningen kan vara oklar även i en liten organisation. En arbetsordning kan enligt riksdagsstyrelsen fylla en funktion också när vissa frågor sällan aktualiseras. När ledamöter och sekreterare lämnar sina uppdrag kan en arbetsordning t.ex. utgöra ett stöd vid introduktionen för dem som är nya. Partibidragdsnämnden bör alltså åläggas att ha en arbetsordning med samma innehåll som arbetsordningen för övriga nämnder under riksdagen.

5.4 Delegering

Riksdagsstyrelsens förslag

Partibidragdsnämnden ska ha rätt att delegera beslutsfattande i ärenden som inte behöver prövas av nämnden. Detsamma ska gälla beslut eller andra åtgärder för beredning av ärenden. Beslut om arbetsordning och beslut som innebär att ärenden inom kärnverksamheten avgörs i sak ska inte kunna delegeras. Delegering ska kunna ske till ordföranden, sekreteraren eller någon annan hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden.

Partibidragdsnämnden ska kunna delegera handläggningen av frågor som rör allmänna handlingar till någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden. Sådan delegering ska också kunna innefatta att pröva framställningar om att lämna ut allmänna handlingar.

Gällande bestämmelser

För Partibidragdsnämnden saknas bestämmelser om delegering.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns bestämmelser i respektive nämnds instruktion om vad som gäller i fråga om delegering. Varje nämnd har rätt att delegera beslutsfattande i ärenden som inte behöver prövas av nämnden. Nämnden har också rätt att delegera beslut eller andra åtgärder för beredning av ärenden. Beslut om arbetsordning och beslut som innebär att ärenden inom kärnverksamheten avgörs i sak får dock inte delegeras. Delegering kan ske till ordföranden, sekreteraren eller någon annan hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden. Valprövningsnämnden har även rätt att delegera till ersättaren för ordföranden och till föredraganden. Riksdagens arvodesnämnd får delegera till ordföranden eller en annan ledamot att besluta om att inleda och skriva av tillsynsärenden. Valprövningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd får delegera till ordföranden att fatta beslut som innebär att ett ärende skrivs av efter återkallelse. Valprövningsnämnden får även delegera ett sådant beslut till ersättaren för ordföranden. Varje nämnd kan delegera handläggningen av frågor som rör allmänna handlingar till någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden. Sådan delegering kan också innefatta att pröva framställningar om att lämna ut allmänna handlingar.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Riksdagsstyrelsen konstaterar att Partibidragdsnämnden, liksom riksdagens övriga nämnder, kan ha behov av att delegera beslut inom kärnverksamheten. Beslutsfattande i ärenden som är av det slaget att de inte kräver prövning av nämnden ska därför kunna delegeras. Härutöver bör delegering vara möjlig i fråga om förberedande åtgärder och beslut. Det slutliga avgörandet i ärenden

enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier respektive lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer ska dock inte kunna delegeras. Inte heller ska beslut om arbetsordning kunna delegeras. Delegering bör kunna ske till ordföranden, sekreteraren eller någon annan hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden.

Av tydlighetsskäl bör, i likhet med vad som gäller för övriga nämndmyndigheter under riksdagen, möjligheten att delegera beslutsfattande i fråga om allmänna handlingar regleras särskilt. Liksom i övriga nämndmyndigheter är uppdraget som sekreterare i nämnden en bisyssla. Det är mot den bakgrunden svårt, särskilt i semestertider, att leva upp till kravet på skyndsamhet i 2 kap. 15 § tryckfrihetsförordningen vid begäran om utlämnanden av allmänna handlingar. Det bör därför vara möjligt att delegera handläggningen av frågor som rör allmänna handlingar till någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden. Sådan delegering ska också kunna innefatta att pröva framställningar om att lämna ut allmänna handlingar.

Styrelsen vill i sammanhanget framhålla att en sådan delegering inte får bli slentrian och att en nämnd som använder sig av denna möjlighet får förutsättas lägga sig vinn om en noggrann prövning och en tydlig avgränsning av varje delegering (jfr bet. 2012/13:KU9 s. 1 f.).

5.5 Ärendenas handläggning

5.5.1 Experthjälp

Riksdagsstyrelsens förslag

Partibidragsnämnden ska ha rätt att anlita experter om det är nödvändigt för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Gällande bestämmelser

För Partibidragsnämnden saknas en uttrycklig rätt att anlita experter.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns i respektive nämnds instruktion en bestämmelse enligt vilken nämnden har rätt att anlita experter om det är nödvändigt för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsförvaltningens överväganden och förslag

En självständig myndighet måste anses ha rätt att skaffa sig den kompetens som den behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter. Saken kompliceras dock i de fall myndigheten inte förfogar över ett eget anslag för att betala kostnaden. Eftersom kostnaderna för Partibidragsnämnden betalas från ett anslag som Riksdagsförvaltningen har anvisats bör det av tydlighetsskäl slås

fast att nämnden har rätt att anlita experter. Rätten bör begränsas till att hjälpen i fråga ska vara nödvändig för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

5.5.2 Beslutsfattande utan sammanträde

Riksdagsstyrelsens förslag

Partibidragsnämnden ska ha möjlighet att avgöra ärenden genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna.

Gällande bestämmelser

För Partibidragsnämnden finns inga bestämmelser om möjlighet att fatta beslut utan sammanträde.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns i respektive nämnds instruktion en bestämmelse enligt vilken nämnden har möjlighet att avgöra ärenden genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft något att invända.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Riksdagsstyrelsen anser att förutsättningarna för Partibidragsnämnden att bedriva sin verksamhet på ett effektivt sätt förbättras om nämnden ges samma möjlighet att fatta beslut genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna som riksdagens övriga nämnder. Någon särskild begränsning när det gäller möjligheterna att fatta beslut utan sammanträde bör inte införas.

5.5.3 Dokumentation av beslut

Riksdagsstyrelsens förslag

För varje skriftligt beslut i Partibidragsnämnden ska det finnas en handling som visar dagen för beslutet, beslutets innehåll, vem som har fattat beslutet, vem som har varit föredragande och vem som har varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Gällande bestämmelser

För Partibidragsnämnden saknas bestämmelser om dokumentation av beslut.

För övriga nämndmyndigheter under riksdagen finns i respektive nämnds instruktion en bestämmelse enligt vilken det för varje skriftligt beslut i nämnden ska finnas en handling som visar dagen för beslutet, beslutets innehåll, vem som har fattat beslutet, vem som har varit föredragande och vem som har varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Partibidragsnämnden bör vara skyldig att dokumentera beslut i samma utsträckning som riksdagens andra nämndmyndigheter. Bestämmelsen om detta bör utformas på samma sätt för Partibidragsnämnden som för riksdagens övriga nämnder.

5.5.4 Omröstning

Riksdagsstyrelsens förslag

Reglerna om omröstning i 13 § 2 lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och 10 § lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer bör ersättas av en för ärendetyperna gemensam bestämmelse i Partibidragsnämndens instruktion.

Gällande bestämmelser

Vad som gäller i fråga om omröstning i Partibidragsnämnden regleras för respektive ärendetyp i 13 § lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och 10 § lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Det saknas skäl att i detta sammanhang ändra vad som gäller i fråga om omröstning i de ärenden som Partibidragsnämnden prövar. Riksdagsstyrelsen anser dock att en bestämmelse om omröstning är nära knuten till hur ärendena ska handläggas och att frågan därför lämpligen regleras i Partibidragsnämndens instruktion. Styrelsen föreslår därför att reglerna om omröstning i 13 § 2 lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och 10 § lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer ersätts av en för ärendetyperna gemensam bestämmelse i Partibidragsnämndens instruktion.

5.5.5 Underrättelse om vissa beslut

Riksdagsstyrelsens förslag

Om Partibidragsnämnden fattar ett beslut som innebär att medel från ett anslag tas i anspråk ska nämnden underrätta den myndighet som disponerar anslaget.

Gällande ordning och bestämmelser

För Partibidragsnämnden saknas bestämmelser om underrättelseskyldighet i fråga om beslut som innebär att nämnden tar medel från ett anslag i anspråk.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns i respektive nämnds instruktion en sådan bestämmelse.

Beslut som Partibidragsnämnden fattar i sin kärnverksamhet belastar anslagen 6.6 Stöd till politiska partier (utgiftsområde 1) och 13.5 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer (utgiftsområde 17). Anslagen anvisas av riksdagen till regeringen, som genom regleringsbrev låter Riksdagsförvaltningen disponera dem. Av 14 § lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och 11 § lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer följer att stöd enligt respektive lag betalas ut av Riksdagsförvaltningen.

Förvaltningskostnader som uppkommer till följd av beslut som fattas av Partibidragsnämnden, t.ex. ersättning till experter, belastar 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag.

Remissinstanserna

Riksrevisionen välkomnar förslaget om att Partibidragsnämnden ska underrätta den myndighet som disponerar anslaget, om nämnden fattar ett beslut som innebär att medel från ett anslag tas i anspråk.

Remissinstanserna i övrigt har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Riksdagsstyrelsen anser att det står klart att Partibidragsnämnden ska vara skyldig att underrätta den myndighet som ska betala ut de bidrag som nämnden beslutar om. För Riksdagsförvaltningen – som disponerar anslaget – är det viktigt att känna till dessa beslut. Underrättelseskyldigheten bör även omfatta beslut som innebär att 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag tas i anspråk, dvs. beslut om förvaltningskostnader för nämnden.

Mot bakgrund av den ordning som gäller för anslag som belastas i anledning av Partibidragsnämndens beslut i kärnverksamheten kan en bestämmelse om underrättelseskyldighet inte utformas på samma sätt som för riksdagens övriga nämnder, dvs. som en skyldighet att underrätta den myndighet som har *anvisats* anslagen. Här anvisar riksdagen anslagen till regeringen som sedan genom regleringsbrev överlåter dispositionen till Riksdagsförvaltningen. Riksdagsstyrelsen föreslår att bestämmelsen utformas så att Partibidrag-

nämnden ska vara skyldig att underrätta den myndighet som *disponerar* det anslag som tas i anspråk till följd av nämndens beslut. En bestämmelse utformad på detta sätt kommer således att omfatta både beslut i kärnverksamheten och beslut om kostnader som utgör förvaltningskostnader för nämndens verksamhet.

5.5.6 Övriga handlägningsfrågor

Riksdagsstyrelsens förslag

Partibidragsnämnden ska sammanträda på kallelse av ordföranden. Den nya instruktionen ska innehålla bestämmelser om när nämnden är beslutför.

Gällande bestämmelser

För Partibidragsnämnden saknas bestämmelser om när nämnden ska sammanträda och om beslutförhet.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns i respektive nämnds instruktion en bestämmelse om att nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden. Vidare finns bestämmelser om när nämnden är beslutför eller, i fråga om Valprövningsnämnden, en hänvisning till de bestämmelser där nämndens beslutförhet regleras.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Liksom för övriga nämndmyndigheter under riksdagen bör det följa av Partibidragsnämndens instruktion att nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden. Vidare bör det framgå vad som gäller i fråga om beslutförhet. I dag saknas bestämmelser om beslutförhet för Partibidragsnämnden. I avsaknad av bestämmelser på området får anses gälla att nämnden är beslutför när samtliga ledamöter är närvarande. Detta bör uttryckligen framgå av Partibidragsnämndens instruktion.

5.6 Verksamhetsredogörelse

Riksdagsstyrelsens förslag

Partibidragsnämnden ska senast den 22 februari varje år lämna en redogörelse för sin verksamhet till riksdagen.

Gällande ordning och bestämmelser

Partibidragsnämnden har inget eget anslag för sina förvaltningskostnader. Sådana kostnader belastar anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag (utgiftsområde 1). Det är en uppgift för Riksdagsförvaltningen att upprätta förslag i statsbudgeten för det berörda anslaget. Lagen (2006:999) med ekonomiskadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen (REA-lagen) innehåller bestämmelser om användandet av de anslag som riksdagen har anvisat de myndigheter som lagen gäller. Till lagen an knyter tillämpningsföreskriften RFS 2006:10. I Riksdagsförvaltningens årsredovisning lämnas vissa uppgifter om Partibidragsnämnden och om kostnaderna för nämnden.

Partibidragsnämnden har ingen skyldighet att redovisa sitt resultat.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter följer av respektive nämnds instruktion en skyldighet att redovisa sitt resultat genom att varje år till riksdagen lämna en verksamhetsredogörelse.

Remissinstanserna

Riksrevisionen instämmer i förslaget att Partibidragsnämnden ska redovisa sitt resultat i en årlig verksamhetsredogörelse som lämnas till riksdagen. Enligt Riksrevisionen innebär förslaget att Partibidragsnämndens ställning som självständig myndighet stärks. Riksrevisionen konstaterar att Riksdagsförvaltningens ansvar för redovisningen begränsas till den finansiella redovisningen och alltså inte omfattar resultatredovisningen. Riksrevisionen anser att det försvårar ansvarsbedömningen att låta en verksamhet redovisas av en annan myndighet än den som har verksamhetsansvaret. Förslaget innebär att det inte finns någon egentlig koppling mellan den finansiella och den verksamhetsmässiga redovisningen avseende Partibidragsnämnden. Med hänsyn till den begränsade verksamhet som bedrivs av Partibidragsnämnden torde det emellertid inte påverka möjligheten att genomföra den årliga revisionen av Riksdagsförvaltningen. Riksrevisionen anför vidare att myndigheten genomför årlig revision av de myndigheter som anges i 3 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. (revisionslagen). Genom Riksrevisionens årliga revision granskas och bedöms om myndighetens redovisning med underliggande räkenskaper är rättvisande och om ledningen följer tillämpliga regler och särskilda beslut som påverkar årsredovisningen. Förutsättningen för att årlig revision ska kunna genomföras enligt god sed är att det finns en ledning som har ansvar för att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med det tillämpliga ramverket för den finansiella rapporteringen och för den

interna kontroll som behövs för att säkerställa att dessa upprättas utan väsentliga felaktigheter. Förutsatt att årlig revision av nämndmyndigheterna ska göras behöver man således i förslaget ta ställning till vilket finansiellt ramverk som ska tillämpas på redovisningen. Revisionslagen kan behöva förtydligas avseende Riksrevisionens mandat i förhållande till riksdagens nämndmyndigheter. Riksrevisionen tillägger slutligen att myndigheten är medveten om att det redan har införts regleringar vad gäller riksdagens övriga nämnder och att en ändring som enbart avser Partibidragsnämnden inte är lika meningsfull. Även om en utredning om ett utökat mandat för Riksrevisionen att utföra årlig revision av nämndmyndigheterna ligger utanför detta ärende vore det enligt Riksrevisionen önskvärt att en översyn görs i ett annat sammanhang.

Övriga remissinstanser har inte haft något att invända.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Samtliga riksdagens nämndmyndigheter förutom Partibidragsnämnden är, med tillämpning första gången för verksamhetsåret 2013, skyldiga att redovisa sitt resultat genom att varje år till riksdagen lämna en verksamhetsredogörelse. Riksdagsstyrelsen konstaterar att Partibidragsnämnden, liksom övriga nämndmyndigheter under riksdagen, har det rättsliga ansvaret för den verksamhet som bedrivs i myndigheten. Vidare finns ett betydande allmänintresse av information om Partibidragsnämnden. Styrelsen föreslår mot denna bakgrund att Partibidragsnämnden ska vara skyldig att redovisa sitt resultat. Resultatet bör, liksom för övriga nämndmyndigheter, redovisas genom en årlig verksamhetsredogörelse.

När det gäller vilket organ som ska ta emot verksamhetsredogörelsen kan övervägas om redogörelsen ska lämnas till riksdagen eller till Riksdagsförvaltningen genom riksdagsstyrelsen. För riksdagens övriga nämndmyndigheter gäller att verksamhetsredogörelsen lämnas till riksdagen. Det är svårt att motivera en avvikande lösning för Partibidragsnämnden. Riksdagsstyrelsen föreslår mot den bakgrunden att även Partibidragsnämnden ska lämna en verksamhetsredogörelse till riksdagen.

Riksrevisionen har anfört att man i förslaget bör ta ställning till vilket finansiellt ramverk som ska tillämpas på redovisningen. Riksdagsstyrelsen har i fråga om riksdagens övriga nämnder gjort bedömningen (framst. 2012/13:RS1 s. 67 f.) att det inte var sakligt motiverat att i fråga om redovisning av resultat ställa samma krav på nämndmyndigheterna som på de myndigheter som ska tillämpa REA-lagen. Styrelsen gör ingen annan bedömning i fråga om Partibidragsnämnden. Riksrevisionen har vidare pekat på att lagen om revision av statlig verksamhet m.m. kan behöva förtydligas avseende Riksrevisionens mandat i förhållande till riksdagens nämndmyndigheter. Riksdagsstyrelsen konstaterar, i likhet med Riksrevisionen, att det saknas beredningsunderlag för att nu ta ställning i den frågan.

5.7 Förordnanden av ledamöter och sekreterare

Gällande ordning och bestämmelser

Bestämmelser om Partibidragsnämndens sammansättning och om hur nämndens ledamöter utses finns i 13 § lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier. Det finns inga uttryckliga bestämmelser om ersättare för ledamöter i nämnden. Det saknas också bestämmelser om vilket organ som ska utse nämndens sekreterare. I dag utser Riksdagsförvaltningen nämndens sekreterare.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns i respektive nämnds instruktion en bestämmelse om nämndens sammansättning eller en redovisning av vad som enligt bestämmelser i andra författningar gäller i fråga om sammansättning. I varje nämndmyndighets instruktion finns också en bestämmelse enligt vilken nämnden utser sin sekreterare.

5.7.1 Tillfälliga ersättare i Partibidragsnämnden

Riksdagsstyrelsens förslag

En tillfällig ersättare ska kunna utses när en ledamot i Partibidragsnämnden får förhinder att fullgöra sitt uppdrag.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft något att invända.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

En ledamot av Partibidragsnämnden kan få förhinder att utföra sitt uppdrag. Ett sådant förhinder kan bero på jäv, men också andra orsaker kan tänkas. För riksdagens övriga nämndmyndigheter har det utsetts eller kan det utses ersättare när en ordinarie ledamot har fått förhinder. När det gäller Partibidragsnämnden finns det dock inte någon sådan uttrycklig möjlighet. Nämnden består av tre ledamöter och är beslutför endast när alla tre är närvarande. Det finns därför enligt styrelsens uppfattning ett behov av att kunna ersätta en ledamot som är förhindrad att tjänstgöra.

Det kan sägas ligga inom ramen för riksdagsstyrelsens rätt att utse ledamöter i Partibidragsnämnden att också besluta om tillfälliga ersättare. Eftersom det för övriga nämndmyndigheter har angetts att ersättare kan utses i viss ordning och för att göra det tydligt bör det uttryckligen slås fast att det finns möjlighet att utse tillfälliga ersättare. En bestämmelse om det bör införas i nämndens instruktion.

5.7.2 Rätt att utse sekreterare

Riksdagsstyrelsens förslag

Partibidragsnämnden ska ha rätt att utse sin sekreterare.

Remissinstanserna

Kammarkollegiet har lämnat generella synpunkter om att en nämnd hos en värdmyndighet utser sekreterare och beslutar om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden. Om en värdmyndighet bistår flera nämnder är det enligt *Kammarkollegiet* mest effektivt om värdmyndigheten råder över och har ansvar för samtliga resurser som behövs för kansliverksamheten.

Övriga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft något att invända mot förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Det saknas i dag bestämmelser om hur Partibidragsnämndens sekreterare ska utses. Riksdagsstyrelsen anser att det måste klargöras vad som gäller och att en bestämmelse om detta bör föras in i nämndens instruktion. *Kammarkollegiet* har lämnat generella synpunkter om de problem det kan innebära att en nämnd hos en värdmyndighet utser sekreterare och beslutar om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden. Riksdagsstyrelsen anser dock att Partibidragsnämnden som en självständig myndighet ska ha rätt att själv utse sin sekreterare. Detta är också vad som gäller för övriga nämndmyndigheter under riksdagen. Det föreslås därför att det i Partibidragsnämndens instruktion införs en bestämmelse enligt vilken nämnden utser sin sekreterare.

5.8 Ersättningsfrågor

5.8.1 Arvode till ledamöter i nämnden

Riksdagsstyrelsens förslag

Till ordföranden och övriga ledamöter i Partibidragsnämnden ska ersättning betalas i form av ett årsarvode.

Årsarvodet ska utgöra en procentuell andel av det arvode som betalas till ledamöter av riksdagen.

I Partibidragsnämndens instruktion bör det finnas en bestämmelse med en upplysning om att arvoden till nämndens ledamöter regleras i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Gällande bestämmelser

För Partibidragsnämnden saknas bestämmelser om ersättning till ledamöter och sekreterare. Riksdagsstyrelsen har dock beslutat om arvoden till ledamöterna i form av månadsarvoden och sammanträdesarvoden. De nuvarande ersättningarna beslutades 2003.

För ordföranden och ledamöter i riksdagens övriga nämndmyndigheter, med undantag för Riksdagens arvodesnämnd, betalas arvoden enligt lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (arvodeslagen). Arvodena betalas antingen som årsarvoden eller som sammanträdesarvoden. Arvodena till ordföranden och ledamöterna i Riksdagens arvodesnämnd bestäms av riksdagsstyrelsen.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Som redovisats ovan betalas arvoden till ledamöter i riksdagens övriga nämndmyndigheter antingen som årsarvoden eller som sammanträdesarvoden. Riksdagsstyrelsen anser att ersättning till ledamöter i Partibidragsnämnden inte längre bör utgå både som månadsarvoden och sammanträdesarvoden, utan endast som en arvodesform. På detta sätt uppnås enhetlighet i fråga om arvoden till ledamöter i samtliga nämndmyndigheter. Styrelsen konstaterar att arbetsbelastningen i Partibidragsnämnden är förhållandevis jämn från år till år. Mot denna bakgrund bör ersättningen till Partibidragsnämndens ledamöter betalas i form av ett årsarvode. I fråga om ordningen för hur arvodet ska bestämmas anser styrelsen att det saknas skäl att föreslå en särlösning för Partibidragsnämnden. Tvärtom talar nämndens starka behov av oberoende för att arvodena till ledamöterna bör följa av lag. Riksdagsstyrelsen föreslår där-

för att arvodena till ledamöter i Partibidragdsnämnden bör regleras i arvodeslagen (jfr framst. 2012/13:RS1, bet. 2012/13:KU9, rskr. 2012/13:62).

Hur högt ett arvode ska vara bör bero på verksamhetens art och omfattningen av arbetsinsatsen. Partibidragdsnämnden har kärnuppgifter som har stor betydelse för tilltron till det demokratiska statsskicket. Nämnden har domstolsliknande uppgifter, och dess beslut kan inte överklagas. Arvodena till Partibidragdsnämndens ledamöter har inte justerats sedan 2003. Nämnden fick 2010 nya uppgifter enligt lagen (2010:473) om stöd till de politiska partiernas kvinnoorganisationer. Genom förslagen i denna framställning kommer arbetsbördan i viss mån att öka. Nämnden ska upprätta en verksamhetsredogörelse och en arbetsordning. Den ska också fatta beslut om ersättning till sin sekreterare. Vid en samlad bedömning anser riksdagsstyrelsen att ersättningen till ledamöterna i Partibidragdsnämnden bör höjas. Ordföranden i nämnden har ett större ansvar och en större arbetsbörda än övriga ledamöter. Ersättningen till ordföranden bör därför vara högre än den till övriga ledamöter.

5.8.2 Arvode till sekreterare

Riksdagsstyrelsens förslag

Partibidragdsnämnden ska besluta om arvoden till sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden.

Gällande ordning

Det saknas bestämmelser om arvode till Partibidragdsnämndens sekreterare. I praktiken bestäms arvodet till sekreteraren genom ett kollektivavtal som Riksdagsförvaltningen har träffat med Riksdagens Saco-S-förening.

För övriga nämndmyndigheter under riksdagen finns en bestämmelse i respektive nämnds instruktion om att nämnden beslutar om arvoden till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden.

Remissinstanserna

Kammarkollegiet har, som redovisats i avsnitt 5.7.2, lämnat generella synpunkter om att en nämnd hos en värmyndighet utser sekreterare och beslutar om arvoden till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden.

Remissinstanserna i övrigt har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Det finns tre metoder för att reglera frågan om arvoden till sekreterare i nämnderna (framst. 2012/13:RS1 s. 77 f.). En tänkbar lösning är att ge Riksdagsförvaltningen ett uttryckligt författningsstöd för att ingå ett kollektivavtal där arvodet regleras. En annan lösning vore att låta nämnderna självständigt fatta sådana beslut. Ett tredje alternativ är att låta Riksdagsförvaltningen fatta beslut om arvodena efter hörande av respektive nämnd. Riksdagsstyrelsen anser att övervägande skäl talar för att nämnden själv ska besluta om arvodet

till sekreteraren. Det kan ifrågasättas om kollektivavtal över huvud taget är en lämplig ordning för att reglera arvoden av denna typ. Den fördel från arbetsbelastningssynpunkt som – ur nämndernas perspektiv – skulle kunna vara förknippad med att Riksdagsförvaltningen beslutar om arvoden är inte framträdande. Sammanfattningsvis anser styrelsen att flera skäl talar för att Partibidragsnämnden bör få fatta beslut om arvodet till sekreterare m.fl. som tjänstgör hos nämnden. Med en sådan ordning kan hänsyn tas till deras kompetens, verksamhetens omfattning och fördelningen av arbetsuppgifter inom nämnden. Härtill ska läggas att nämndens oberoende stärks genom en sådan lösning. Sammantaget finns det alltså starka skäl som talar för att nämnden bör få besluta om arvoden till sin sekreterare och andra som tjänstgör hos den. En sådan ersättning bör också kunna beslutas till den som är anställd hos en värmyndighet som lämnar kanslistöd till nämnden.

Riksdagsstyrelsen anser att Partibidragsnämnden liksom övriga nämnder ska ha rätt att besluta om arvoden till nämndens sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden.

5.8.3 Reseersättning

Riksdagsstyrelsens förslag

Ersättning för kostnader i samband med resor ska betalas till ledamöter och sekreterare i Partibidragsnämnden. Ersättningen ska betalas enligt samma bestämmelser som gäller för arbetstagare i Riksdagsförvaltningen.

Gällande bestämmelser

För Partibidragsnämnden saknas bestämmelser om ersättning till ledamöter och sekreterare för kostnader i samband med resor.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns en bestämmelse i respektive nämnds instruktion enligt vilken ersättning för kostnader i samband med resor ska betalas till ledamöter och sekreterare i nämnderna enligt samma bestämmelser som gäller för arbetstagare i Riksdagsförvaltningen. I fråga om ersättning till den som även är ledamot av riksdagen finns bestämmelser i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns bestämmelser om resekostnadsersättning. Utgångspunkten bör vara att samma regler ska gälla för alla ledamöter och sekreterare i riksdagens nämnder.

5.9 Överklagande

5.9.1 Överklagande av beslut i kärnverksamheten

Riksdagsstyrelsens förslag

Det bör i Partibidragsnämndens instruktion göras en hänvisning till de bestämmelser i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier respektive lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer där frågan om överklagande av nämndens beslut regleras.

Gällande bestämmelser

Partibidragsnämndens beslut enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier får enligt 13 § i lagen inte överklagas. Av 12 § lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer följer att nämndens beslut enligt den lagen inte heller får överklagas.

För riksdagens övriga nämndmyndigheter finns bestämmelser om överklagande av de beslut som nämnden fattar i sin kärnverksamhet i den författning som reglerar den fråga som beslutet avser. I respektive myndighets instruktion finns en hänvisning till de bestämmelser som reglerar överklagande av nämndens beslut. I fråga om överklagande av beslut som fattas av Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna regleras dock frågan om överklagande direkt i nämndens instruktion.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft något att invända.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Riksdagsstyrelsen anser att det, liksom för övriga nämndmyndigheter under riksdagen, i Partibidragsnämndens instruktion bör finnas en hänvisning till de bestämmelser som reglerar överklagande av nämndens beslut i kärnverksamheten.

5.9.2 Överklagande av beslut att inte lämna ut en allmän handling

Riksdagsstyrelsens förslag

Partibidragdsnämndens beslut om utlämnande av en handling eller en uppgift får överklagas om beslutet innebär att en enskild sökandes begäran att få ta del av handlingen har avslagits eller om handlingen har lämnas ut med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att röja innehållet eller annars förfoga över den. Överklagande får också göras om en myndighets begäran att få ta del av en handling eller på annat sätt få del av en uppgift har avslagits.

Överklagande ska göras hos Högsta förvaltningsdomstolen om klaganden är en enskild eller en kommunal myndighet. I övriga fall överklagas beslutet hos Riksdagens överklagandenämnd.

Det ska i Partibidragdsnämndens instruktion finnas en hänvisning till vad som gäller i fråga om överklagande av nämndens beslut som rör utlämnande av handlingar eller uppgifter.

Gällande bestämmelser

I 2 kap. 15 § tryckfrihetsförordningen (TF) finns grundläggande bestämmelser om överklagande av beslut om att inte lämna ut en allmän handling. I princip alla beslut som i detta avseende går den enskilde emot ska kunna överklagas till domstol. I 6 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, finns närmare bestämmelser om vad som gäller i detta avseende. I 6 kap. 7 § OSL föreskrivs att en enskild får överklaga ett beslut av en myndighet att inte lämna ut en handling till den enskilde. Han eller hon får också överklaga ett beslut som innebär att en handling lämnas ut med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att förfoga över den. Härtill kommer att den enskilde får överklaga ett beslut att avslå en begäran om att få del av uppgifter genom att ta del av dataupptagningar elektroniskt. Också myndigheter har rätt att överklaga en annan myndighets beslut att avslå en begäran om att få ta del av en handling eller en uppgift.

I 6 kap. 7 § sista stycket OSL anges att särskilda bestämmelser gäller för överklagande av beslut som fattas av en myndighet som lyder under riksdagen. De bestämmelser som avses är bestämmelserna i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter, kallad överklagandelagen (Lenberg m.fl., Offentlighets- och sekretesslagen). Enligt bestämmelserna (4 och 7 §§) får sådana beslut överklagas om beslutet innebär att en enskild sökandes begäran att få ta del av handlingen har avslagits eller om handlingen har lämnas ut med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att röja innehållet eller annars förfoga över den. Överklagande får också ske om en myndighets begäran att få ta del av en handling eller på annat sätt få del av en uppgift har avslagits. Bestämmelserna

ska enligt lagens 1 § tillämpas på beslut som fattats av Riksdagsförvaltningen, Riksbanken, Riksrevisionen och Riksdagens ombudsmän samt av samtliga nämndmyndigheter under riksdagen utom Partibidragsnämnden.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

För Partibidragsnämndens del saknas det alltså uttryckliga bestämmelser om rätt att överklaga nämndens beslut i utlämnande frågor. Motsvarande gällde för samtliga riksdagens nämndmyndigheter innan regleringen i 1 § andra stycket överklagandelagen infördes den 1 januari 2013. Skälet till den ändringen är (framst. 2012/13:RS1 s. 84 f.) att det av TF följer – med några här inte aktuella undantag – att enskilda ska kunna överklaga beslut som innebär att en allmän handling inte lämnas ut. Eftersom det följer av grundlag att enskilda ska kunna överklaga hos domstol kan det i denna situation tänkas att ett överklagande av en nämnds beslut i här aktuella frågor skulle kunna prövas av kammarrätt, i enlighet med huvudregeln i 6 kap. 8 § första stycket OSL. Klargörande bestämmelser infördes därför i detta avseende eftersom beslut av riksdagens nämndmyndigheter ska kunna överklagas i samma utsträckning som beslut meddelade av andra myndigheter under riksdagen.

Riksdagsstyrelsen anser att det även för Partibidragsnämnden bör införas en motsvarande bestämmelse.

När det gäller vilken instans som ska pröva överklagandena bör samma ordning gälla som för övriga myndigheter under riksdagen. För dessa myndigheter gäller att överklaganden prövas av Högsta förvaltningsdomstolen om talan förs av en enskild sökande eller av en kommunal myndighet. Om det är en statlig myndighet som överklagar prövas överklagandet av Riksdagens överklagandenämnd.

Liksom för riksdagens övriga nämndmyndigheter föreslår riksdagsstyrelsen att det i Partibidragsnämndens instruktion ska finnas en hänvisning till vad som gäller i fråga om överklagande av nämndens beslut som rör utlämnande av handlingar eller uppgifter.

5.10 Ekonomisk ansvarsfördelning m.m.

Riksdagsstyrelsens förslag

Bestämmelserna om resultatredovisning i lagen (2006:999) med ekonomiska administrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen ska inte tillämpas av Riksdagsförvaltningen när det gäller Partibidragsnämndens resultat.

Gällande ordning och bestämmelser

Riksdagens nämndmyndigheter har inga egna anslag för sina förvaltningskostnader. Sådana kostnader belastar anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag. Det är en uppgift för Riksdagsförvaltningen att upprätta förslag i statsbudgeten för det berörda anslaget. Lagen (2006:999) med ekonomiska administrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen (REA-lagen) innehåller bestämmelser om användandet av de anslag som riksdagen har anvisat de myndigheter som lagen gäller för. Till lagen anknyter tillämpningsföreskriften RFS 2006:10.

Av 1 och 2 §§ lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen följer bl.a. att förvaltningen ska svara för de utbetalningar som följer av beslut av riksdagens nämndmyndigheter, om kostnaderna ska belasta anslag som har anvisats till Riksdagsförvaltningen. Vidare ska förvaltningen utföra övriga ekonomiska administrativa uppgifter för riksdagens nämndmyndigheter. Begreppet ekonomiska administrativa uppgifter omfattar bl.a. redovisning.

Riksdagens nämndmyndigheter ska, med undantag för Partibidragsnämnden, enligt en bestämmelse i respektive nämnds instruktion redovisa sitt resultat genom att varje år till riksdagen lämna en verksamhetsredogörelse. Bestämmelsen ska tillämpas fr.o.m. verksamhetsåret 2013. Partibidragsnämnden har ingen skyldighet att redovisa sin verksamhet.

Remissinstanserna

Riksrevisionen hänvisar till tidigare remissvar över promemorian Nya instruktioner för riksdagens nämndmyndigheter, där Riksrevisionen förordade att nämndmyndigheternas kostnader tas upp som en särskild anslagspost som beslutas av Riksdagsförvaltningen. En ordning där Riksdagsförvaltningen svarar för de utbetalningar som följer av beslut som fattas av Partibidragsnämnden innebär att vare sig riksdagen, riksdagsstyrelsen eller Riksdagsförvaltningen kommer att göra någon egentlig prövning av nämndens kostnader.

Övriga remissinstanser har inte haft något att invända.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Riksdagsförvaltningen ska tillämpa REA-lagens bestämmelser om redovisning på de medel som används för att finansiera nämndernas verksamhet. Sedan den 1 januari 2013 följer av 1 § 2 REA-lagen att bestämmelserna om resultatredovisning i 37 § 2 i lagen inte ska tillämpas av förvaltningen i fråga

om nämndmyndigheternas resultat, med undantag för Partibidragdsnämnden. Skälet till att Partibidragdsnämndens resultat inte undantogs är att den nämnden, till skillnad från övriga nämndmyndigheter, inte är skyldig att själv redovisa sitt resultat.

I 2 § lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen anges i och med lagändringen den 1 januari 2013 att förvaltningen ska svara för de utbetalningar som följer av beslut av riksdagens nämndmyndigheter, om kostnaderna ska belasta anslag som har anvisats till Riksdagsförvaltningen. Syftet med att ändringen var att reda ut de oklarheter som det kunde innebära att nämndmyndigheterna står för verksamheten och Riksdagsförvaltningen för resurserna (framst. 2012/13:RS1 s. 88 f.). Vidare anges det i 2 § att förvaltningen ska utföra övriga ekonomiadministrativa uppgifter för riksdagens nämndmyndigheter. Riksdagsstyrelsen konstaterar att författningsändringarna omfattar även Partibidragdsnämndens verksamhet. Några ytterligare klarlägganden i fråga om den ekonomiska ansvarsfördelningen mellan förvaltningen och Partibidragdsnämnden är inte nödvändiga. Mot bakgrund av att Partibidragdsnämnden föreslås bli skyldig att själv redovisa sitt resultat ska dock Riksdagsförvaltningen inte längre vara skyldig att redovisa nämndens resultat. Detta bör leda till en ändring i 1 § REA-lagen.

Riksrevisionen har hänvisat till ett tidigare remissvar enligt vilket nämndmyndigheternas kostnader bör tas upp som en särskild anslagspost som beslutas av Riksdagsförvaltningen. I förslaget till ändringarna i lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen (framst. 2012/13:RS1 s. 90) gjorde riksdagsstyrelsen bedömningen att en sådan ordning bl.a. med hänsyn till vikten av att upprätthålla nämndernas oberoende ställning inte var lämplig. Det saknas enligt styrelsen skäl att nu göra en annan bedömning.

5.11 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Riksdagsstyrelsens förslag

Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2013.

Bestämmelsen i Partibidragsnämndens instruktion om skyldighet att till riksdagen lämna en verksamhetsredogörelse tillämpas första gången i fråga om verksamhetsåret 2013.

Från och med budgetåret 2013 ska Riksdagsförvaltningen inte längre redovisa resultatet för Partibidragsnämnden.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Samtliga författningsändringar bör träda i kraft den 1 juli 2013.

Från och med budgetåret 2013 föreslås Partibidragsnämnden redovisa sitt resultat. I praktiken betyder det att den första verksamhetsredogörelsen kommer att lämnas till riksdagen i februari 2014. Från och med budgetåret 2013 ska Riksdagsförvaltningen inte längre redovisa resultatet för Partibidragsnämnden.

5.12 Övriga författningsändringar

Riksdagsstyrelsens förslag

13 § lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier ändras så att bestämmelser om Partibidragsnämndens sammansättning och vilket organ som utser ledamöterna tas bort. Detta regleras nu i 3 § förslaget till lag med instruktion för Partibidragsnämnden.

13 § lagen (1972:473) om statligt stöd till politiska partier ändras så att bestämmelser om omröstning vid skiljaktig mening i Partibidragsnämnden tas bort. Detta regleras nu i 9 § andra stycket i förslaget till lag med instruktion för Partibidragsnämnden.

Bestämmelsen i 10 § lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartier- nas kvinnoorganisationer om omröstning vid skiljaktig mening i Partibidragsnämnden tas bort. Detta regleras nu i 9 § andra stycket i förslaget till lag med instruktion för Partibidragsnämnden.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

De förslag som lämnats i det föregående medför behov av vissa följdändringar.

I 13 § lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier regleras vad som gäller i fråga om Partibidragsnämndens sammansättning, vilket organ som utser ledamöterna samt vad som gäller i fråga om omröstning vid skiljaktig mening i Partibidragsnämnden. Bestämmelser om detta bör i stället tas in i den föreslagna lagen med instruktion för Partibidragsnämnden. Befintliga regler i 13 § kan därför upphävas.

I 10 § lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer anges vad som gäller i fråga om omröstning vid skiljaktig mening i Partibidragsnämnden. Bestämmelser om omröstning bör som angetts ovan i stället tas in i den föreslagna lagen med instruktion för Partibidragsnämnden. Bestämmelsen kan därför upphävas. Ändringen medför att rubriken närmast före 11 § endast bör lyda *Utbetalning*.

6 Konsekvenser

Riksdagsstyrelsens bedömning

Förslagen i denna framställning förväntas endast leda till begränsade kostnadsökningar som belastar riksdagens förvaltningsanslag.

6.1 Ekonomiska konsekvenser

Förslagen innebär i begränsad utsträckning att nya arbetsuppgifter tillförs Partibidragsnämnden. De nya uppgifterna torde dock i sig inte innebära några ökade kostnader. De nya arvoden som föreslås till ledamöterna i nämnden kommer däremot att medföra en viss kostnadsökning.

6.2 Övriga konsekvenser

Det föreslås bl.a. att arvodet till sekreteraren ska bestämmas av Partibidragsnämnden själv. Det kollektivavtal som nu finns bör därför omförhandlas så att det inte längre tar upp den uppdragstagare som omfattas av detta förslag.

7 Författningskommentar

7.1 Förslag till lag med instruktion för Partibidragsnämnden

Uppgifter m.m.

1 §

Paragrafen handlar om Partibidragsnämndens uppgifter m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Av bestämmelsen i första stycket framgår i vilka författningar det finns bestämmelser om nämndens uppgifter. I andra stycket klargörs att nämnden är en myndighet under riksdagen.

Ledning

2 §

Paragrafen handlar om nämndens ledningsform. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.1. Innebörden av bestämmelsen är att det är nämnden som kollektivt som ansvarar för ledningen av myndigheten.

Sammansättning

3 §

Bestämmelsen handlar om nämndens sammansättning och motsvarar delar av 13 § första stycket lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.2. I andra stycket har en uttrycklig möjlighet att utse ersättare lagts till.

Ledningens ansvar

4 §

Paragrafen reglerar delar av ledningsansvaret. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.3. Bestämmelsen i första stycket reglerar nämndens verksamhetsansvar. Nämndens verksamhetsansvar är begränsat på det ekonomiska administrativa området. Bestämmelser som lägger huvuddelen av det ansvaret på Riksdagsförvaltningen finns i 2 § första stycket 7 och 8 lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

I andra stycket anges den närmare innebörden av verksamhetsansvaret. Regleringen överensstämmer med vad som gäller för övriga nämndmyndigheter under riksdagen. Partibidragsnämnden ansvarar endast för redovisning av sitt resultat. Den finansiella redovisningen sköts av Riksdagsförvaltningen; se första stycket.

Arbetsordning

5 §

Paragrafen innehåller ett krav på arbetsordning. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.4. Bestämmelsen innebär att nämnden ska ha en arbetsordning. Uppgiften att besluta om arbetsordning är en del av ledningsansvaret och kan inte delegeras.

Delegering

6 §

Paragrafen handlar om delegering. Övervägandena finns i avsnitt 5.4. Bestämmelsen i första stycket anger vad som menas med delegering.

Av andra stycket framgår vilka slags beslut som kan delegeras till ordföranden, sekreteraren eller någon som utför kansligöromål för nämnden. Med stöd av första punkten kan delegering ske av rätten att fatta beslut och vidta andra åtgärder som behövs för beredningen av ett ärende, t.ex. att kommunicera skrifter. Med stöd av andra punkten kan delegering ske i fråga om remisser. Beslut som innebär prövning i sak i fråga om statligt stöd till politiska partier eller riksdagspartiernas kvinnoorganisationer samt beslut om arbetsordning kan inte delegeras.

Bestämmelsen i tredje stycket innebär att beslutsfattande i fråga om utlämnande av allmänna handlingar kan delegeras till någon som är anställd hos en värdmyndighet. Delegering kan ske till en på förhand angiven person eller en funktion hos den andra myndigheten. Den som efter sådan delegering fattar beslut med anledning av en begäran om att få ta del av en allmän handling fattar beslutet i nämndens namn.

Ärendenas handläggning

7 §

Paragrafen handlar om när nämnden ska sammanträda. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.2.

8 §

Paragrafen handlar om experthjälp. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1. Bestämmelsen innebär att nämnden alltid har rätt att anlita experter om det behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

9 §

Paragrafen handlar om beslutsfattandet i nämnden. Övervägandena finns i avsnitten 5.5.2 och 5.5.6. I första stycket finns en bestämmelse om vad som gäller i fråga om beslutförhet.

Bestämmelsen i andra stycket klargör vad som gäller när nämnden inte är enig. Bestämmelsen motsvarar 13 § andra stycket lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och 10 § lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer, som nu upphävs.

10 §

Paragrafen handlar om s.k. per capsulam-beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.2. Bestämmelsen innebär att nämnden får avgöra ärenden utan att sammanträda. Vid sådant beslutsfattande gäller sedvanliga regler om beslutsförhet. Möjligheten att fatta beslut på detta sätt bör inte användas om det inte råder enighet om beslutet.

Beslutsfattande enligt denna paragraf förutsätter inte – till skillnad från den generella regleringen i myndighetsförordningen (2007:515) – att saken är brådskande. Det ligger dock i sakens natur att det ofta är i sådana fall som per capsulam-beslut kan vara ändamålsenliga. Frågan om beslut ska fattas utan sammanträde eller inte är ytterst en fråga om det är lämpligt att saken avgörs på det sättet.

11 §

Paragrafen handlar om dokumentation av beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.3. Bestämmelsen innebär att nämnden ska dokumentera beslut som fattas. I bestämmelsen anges vilka krav som ställs på en sådan handling. Det finns inget som hindrar att beslutet dokumenteras elektroniskt om nämnden har möjlighet till det.

12 §

Paragrafen handlar om underrättelse om vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.5. Beslut som Partibidragsnämnden meddelar i sin kärnverksamhet belastar anslagen 6.6 Stöd till politiska partier (utgiftsområde 1) och 13.5 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer (utgiftsområde 17). Beslut om t.ex. ersättning till sekreterare eller andra förvaltningskostnader belastar anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag.

Årlig verksamhetsredogörelse

13 §

Paragrafen handlar om nämndens resultatredovisning. Övervägandena finns i avsnitt 5.6. Bestämmelsen anger när och till vilket organ verksamhetsredogörelsen ska lämnas. Tidpunkten överensstämmer med vad som gäller för andra myndigheter som lämnar årsredovisning eller verksamhetsredogörelse.

När det gäller innehållet i verksamhetsredogörelsen ställer bestämmelsen inte upp några särskilda krav. En verksamhetsredogörelse bör dock innehålla uppgifter om nämndens arbetsuppgifter, ledamöter, hur verksamheten bedrivs

och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Organisation

14 §

Paragrafen handlar om förordnande av sekreterare; se beskrivningen av gällande ordning och bestämmelser i avsnitt 5.7. Bestämmelsen innebär att det är nämndens ansvar att se till att det finns en sekreterare. Uppgiften att fatta beslut om sekreterare kan delegeras till ordföranden. Bestämmelsen innehåller inga anvisningar i frågan om förordnanden ska ges för en begränsad tid eller inte. Det är nämndens uppgift att avgöra den saken. Om nämnden har behov av det kan tillfälliga sekreterare utses.

Ersättningsfrågor

15 §

Paragrafen handlar om arvoden. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.1 och 5.8.2. Bestämmelsen i första stycket anger var frågan om arvoden till ledamöter är reglerad. I den angivna lagen finns en reglering som innebär att arvodet är knutet till riksdagsledamöternas arvode.

Av andra stycket framgår att det är nämnden som ska fatta beslut om arvoden till sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden. Uppgiften kan delegeras till ordföranden.

16 §

Paragrafen handlar om ersättning i samband med resor. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.3. Bestämmelsen innebär att reseersättning ska lämnas i enlighet med vad som gäller för anställda vid Riksdagsförvaltningen. Bestämmelser om sådan ersättning finns i 3 kap. i det allmänna löne- och förmånsavtalet för riksdagen och dess myndigheter (RALF-T).

Överklagande

17 §

Bestämmelsen innehåller upplysningar om vad som gäller i fråga om överklagande av vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitten 5.9.1 och 5.9.2.

Bestämmelsen i första stycket tar sikte på beslut i nämndens kärnverksamhet.

Av bestämmelserna i den lag som avses i andra stycket framgår att beslut som innebär avslag på en begäran om att få ta del av en allmän handling överklagas hos Högsta förvaltningsdomstolen eller hos Riksdagens överklagandenämnd.

7.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

1 a §

Paragrafen handlar om årsarvoden till ledamöter i riksdagens nämndmyndigheter. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.1.

7.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

1 §

Paragrafen handlar om lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 5.9.2. I den nya lydelsen föreslås bestämmelsen bli tillämplig även på Partibidragsnämnden. Det innebär att bestämmelser om överklagande av beslut som rör allmänna handlingar ska tillämpas på beslut som fattas av Partibidragsnämnden.

7.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen

1 §

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 5.10. Mot bakgrund av att Partibidragsnämnden föreslås redovisa sitt resultat ska Riksdagsförvaltningen inte längre redovisa nämndens resultat.

7.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier

13 §

Bestämmelserna i första stycket om nämndens sammansättning, om ledamöternas kvalifikationer och uppdragstid samt om vilket organ som utser ledamöterna har flyttats till 3 § lagen med instruktion för Partibidragsnämnden. Omröstningsreglerna i andra stycket har flyttats till 9 § andra stycket i lagen med instruktion för Partibidragsnämnden.

7.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer

10 §

Omröstningsreglerna har flyttats till 9 § andra stycket lagen med instruktion för Partibidragsnämnden.